

NORGES HØYESTERETT

Den 26. juni 2015 avsa Høyesterett dom i

HR-2015-01360-A, (sak nr. 2015/552), straffesak, anke over dom,

Den offentlige påtalemyndighet

(statsadvokat Per Morten Schjetne)

mot

A

(advokat Arne Gunnar Aas)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Stabel**: Saken gjelder straffutmåling for nedlasting og besittelse av overgrepbilder av barn. Den reiser særlig spørsmål om betydningen av at nedlastingen ikke var planmessig, og at materialet var uønsket og derfor umiddelbart ble slettet.
- (2) A ble ved X politidistrikts siktelse av 20. mai 2014, tiltrådt av Trøndelag statsadvokatembeter 2. juni 2014, siktet for overtredelse av straffeloven § 204 a første ledd bokstav a for å ha produsert, anskaffet, innført, vært i besittelse av eller overlatt til en annen, eller mot vederlag eller planmessig å ha gjort seg kjent med fremstilling av seksuelle overgrep mot barn eller fremstilling som seksualiserer barn.
- (3) Grunnlaget var at han fredag 23. august 2013 kl. 07.57 på sin adresse i Y hadde lastet ned 65 filer som inneholdt filmer på en total lengde av 14 timer med dokumentasjon av seksuelle overgrep mot barn.
- (4) Sør-Trøndelag tingrett avsa 26. juni 2014 tilståelsesdom med slik domsslutning:

"1. A, født 0. --- 1959, dømmes for overtredelse av straffeloven § 204 a første ledd bokstav a til fengsel i 120 – etthundreogtjue – dager.

2. I medhold av straffeloven § 35 inndras en stasjonær pc Fujitsu Simens."

(5) A anket over straffutmålingen. Frostating lagmannsrett avsa 9. februar 2015 dom med slik domsslutning:

"I tingrettens dom, domsslutningens punkt 1, gjøres den endring at straffen fastsettes til fengsel i 90 - nitti - dager. Fullbyrdelsen av 45 - førtifem - dager utstår med en prøvetid på 2 - to - år, jf. straffeloven §§ 52-54."

(6) Påtalemyndigheten har anket til Høyesterett og gjort gjeldende at den straff som var utmålt av tingretten var den riktige.

(7) Saken har vært behandlet i sammenheng med sak HR-2015-01361-A Den offentlige påtalemyndighet mot B, som vateres senere i dag.

(8) *Jeg er kommet til at straffen bør settes noe opp.*

(9) A er en 56 år gammel mann, uten arbeid og med en del psykiske plager. Det skal utmåles straff for ett tilfelle av nedlasting av 65 filer med innhold av seksuelle overgrep mot barn, av en total lengde på 14 timer.

(10) Saken har sin bakgrunn i at politiet etter informasjon fra KRIPOS om etterforskning av fildelingsnettverket "eDonkey", i perioden august/september 2013 gjennomførte flere ransaker blant annet i X.

(11) Etter ransaking 25. februar 2014 ble As PC beslaglagt, og han ble siktet for overtredelse av straffeloven § 204 a første ledd bokstav a. Han tilsto umiddelbart, og samtykket i inndragning av sin PC. Det beslaglagte materialet er beskrevet slik i tingrettens dom, som lagmannsretten viste til:

" ... Videofilmene inneholder barn i alderen pluss/minus 10 år. Filmene inneholder samleie mellom barn og voksne, barn som suger på voksnes kjønnsorgan, barn som onanerer voksne menn og ulike poseringer av nakne barn. Det er i all hovedsak menn som utfører handlingene med barna. Det er både gutter og jenter som blir misbrukt. Barnas ansikt vises på flere av filmene."

(12) Lagmannsretten la til grunn at det ikke dreide seg om noe planmessig søk etter barnepornografisk materiale. A hadde søkt etter lovlig pornografi, men fikk samtidig med overgrepbilder av barn som overskuddsmateriale. Den viste til tingrettens beskrivelse om dette:

"Siktete har forklart at han ikke bevisst søkte etter barnepornografisk materiale. Han hadde flere ganger opplevd at han fikk treff på barnepornografi når han søkte etter ordinær pornografi. Ved det enkelttilfelle av nedlasting siktelsen gjelder foretok siktete søk og lastet ned store mengder materiale innforstått med muligheten for at det ville bli nedlastet barnepornografi av den art som rent faktisk ble nedlastet. Han hadde opplevd dette tidligere, og forklarer at han da slettet materialet idet han ble oppmerksom på forholdet. Han bestemte seg for å foreta nedlastingen selv om det innebar at han også fikk med filer inneholdende barnepornografisk materiale."

- (13) Det forsett som er beskrevet her, er forsettsformen dolus eventualis. Lagmannsretten la – som tingretten – til grunn at As forsett lå i nedre sjikt av forsettsbegrepet.
- (14) Det må legges til grunn at As forsett ikke omfattet mulig spredning av materialet til andre. Imidlertid er det på det rene at filene under nedlasting rent faktisk ble delt med øvrige brukere av fildelingsprogrammet eMule, som er tilknyttet eDonkey. På bakgrunn av As forklaring for tingretten om at han ikke hadde hatt kunnskap om dette programmets funksjon, ble den opprinnelige siktelsen rettet til ikke å omfatte deling.
- (15) Ved straffutmålingen tar jeg utgangspunkt i Rt. 2013 side 950. Om bakgrunnen for straffebestemmelsen og de hensyn som ligger til grunn for den, nøyter jeg meg med å vise til avsnittene 15-18. I avsnitt 19 gjengir Høyesterett, med bakgrunn i oppsummeringen i Rt. 2007 side 422 avsnitt 11, de relevante momenter ved fastleggelse av straffenivået slik:
- "Når det gjelder straffenivået ved besittelse av barnepornografi, vil dette bero på flere momenter der særlig mengden av stoff, grovheten i skildringene, barnas alder, varigheten av besittelsen og eventuell videreformidling av stoffet til andre vil ha betydning."**
- (16) Jeg tar utgangspunkt i dette. Høyesterett utmålte i saken fra 2013 en straff på åtte måneders fengsel for nedlasting og spredning av 28 filmer med en samlet spilletid på 14 timer og 35 minutter. Filmene der viste grove overgrep mot barn helt ned mot ett års alder, og nedlastingen skjedde planmessig.
- (17) Mengden av stoff er sammenlignbar med vår sak. Barna der var mindre enn i vår sak, men for øvrig kan jeg ikke se noen vesentlig forskjell når det gjelder materialets grovhet. De handlingene barna er utsatt for, er av alvorlig art.
- (18) Det som først og fremst gjør As sak annerledes, er at søket ikke var planmessig når det gjaldt overgrepene av barn. Han søkte etter lovlig pornografi og fikk – uønsket – barnepornografi på kjøpet. Av denne grunn slettet han materialet umiddelbart etter at han ble klar over det, slik at det bare ble en svært kortvarig besittelse. Etter mitt syn må dette få utslagsgivende vekt ved straffutmålingen.
- (19) I tillegg kommer, som jeg har vært inne på, at A ikke er domfelt for videreformidling. Samlet sett mener jeg straffen i hans tilfelle bør ligge på fengsel i 120 dager.
- (20) As personlige problemer bør, i en sak som dette, ikke tillegges særlig vekt, jf. Rt. 2013 side 950 avsnitt 28. Han har imidlertid avgitt en uforbeholden tilståelse som har lettet etterforskningen og irettføringen, ikke minst med hensyn til skyldspørsmålet. På grunn av dette bør 60 dager av straffen gjøres betinget.
- (21) Jeg stemmer for denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 120 – etthundreogtjue – dager. Fullbyrdelsen av 60 – seksti – dager utstår med en prøvetid på 2 – to – år, jf. straffeloven §§ 52-54.

- (22) Dommer **Normann:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (23) Dommer **Bergsjø:** Likeså.
- (24) Dommer **Noer:** Likeså.
- (25) Dommer **Skoghøy:** Likeså.
- (26) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 120 – etthundreogtjue – dager. Fullbyrdelsen av 60 – seksti – dager utstår med en prøvetid på 2 – to – år, jf. straffeloven §§ 52-54.

Riktig utskrift bekreftes: